

Kärkölän kunnan talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026 - 2028

Kunnanhallitus 27.10.2025 § 210

Valmistelijat

kehittämisasiantuntija petra.nevalainen@karkola.fi, puh. 044 770 2128

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee talousarvion vahvistamisen yhteydessä päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvion raamina toimi vuoden 2025 talousarvio.

Toimialajohtajat ovat tehneet talousarviosta omat esityksensä lautakunnilleen ja näiden esitysten mukainen tilikauden alijäämä koko kunnan osalta on 928 751 euroa.

Keskusvaalilautakunnan talousarvion toimintakate on parantunut 100 % verraten vuoden 2025 talousarvioon, koska vuonna 2026 ei ole vaaleja eikä määrärahoja näinollen ole varattu.

Tarkastuslautakunnan ulkoiset toimintakulut ovat kasvaneet 1700 euroa palvelujen ostojen osalta.

Kunnanhallituksen toimialan ulkoisia toimintatuottoja on lisätty 187 000 euroa vuodelle 2026 arvioitujen hankeavustusten myötä. Avustuksiin on varattu 55 % enemmän määrärahoja vuoteen 2025 verrattuna johtuen työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvusta. Kaikenkaikkiaan toimintakuluissa on kasvua 10,7 %.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan ulkoiset toimintatuotot ovat vähentyneet 6,6 % eli noin 37 000 euroa. Nämä liittyvät maksutuottoihin, joita saadaan uimahallilta ja liikuntapalveluiden järjestämisestä. Ulkoiset toimintakulut ovat kasvaneet 1,3 %, joka selittyy pitkälti palveluntuottajien tekemien hinnankorotusten myötä. Kunta on myös tarkistanut kustannusten jakoperusteet toimialoittain, ja tämä saattaa hieman muuttaa kustannuksia toimialoilla.

Ympäristölautakunnan ulkoiset toimintatuotot säilyvät ennallaan (40 000 euroa). Ulkoisissa toimintakuluissa on kasvua 8 %, joka selittyy palkkojen yleiskorotuksilla sekä ulkoisten palvelutuottajien hintojen korotuksilla.

Teknisen lautakunnan ulkoisissa toimintatuotoissa on laskua 4,3 %. Edelliseen talousarvioon sisällytetty hulevesimaksu on jätetty pois samoin työllisyystukia. Toimintakuluissa laskua on 2 %, joista merkittävin osuus henkilöstökuluista.

Tässä esitetyssä tuloslaskelmaluonnoksessa on otettu huomioon tiedossa olevat muutokset valtionosuuksiin sekä verotuloihin.

Kunnan talousarvion 2026 tuloslaskelma

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2026	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Ero%	SV 2027	SV 2028
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	1 368 805	1 499 700	1 458 260	-2,8	1 457 060	1 457 060
MAKSUTUOTOT	176 193	277 500	187 700	-32,4	170 000	170 000
TUET JA AVUSTUKSET	567 732	295 190	481 006	62,9	279 506	271 006
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 309 400	917 760	918 800	0,1	918 800	918 800
TOIMINTATUOTOT	3 422 131	2 990 150	3 045 766	1,9	2 825 366	2 816 866
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-7 495 421	-7 234 300	-7 137 360	-1,3	-7 243 117	-7 411 910
PALKAT JA PALKKIOT	-6 111 278	-5 896 980	-5 776 680	-2,0	-6 055 807	-6 196 950
HENKILÖSIVUKULUT	-1 384 143	-1 337 320	-1 360 680	1,7	-1 187 310	-1 214 960
ELÄKEKULUT	-1 246 623	-1 162 420	-1 150 240	-1,0	-967 560	-990 120
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-137 520	-174 900	-210 440	20,3	-219 750	-224 840
PALVELUJEN OSTOT	-3 307 595	-3 350 190	-3 562 269	6,3	-3 653 759	-3 726 821
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 420 127	-1 401 380	-1 350 910	-3,6	-1 379 967	-1 407 557
AVUSTUKSET	-518 202	-750 790	-976 070	30,0	-1 029 334	-1 049 921
MUUT TOIMINTAKULUT	-650 843	-819 170	-815 000	-0,5	-831 300	-847 925
TOIMINTAKULUT	-13 392 189	-13 555 830	-13 841 609	2,1	-14 137 477	-14 444 134
TOIMINTAKATE	-9 970 058	-10 565 680	-10 795 843	2,2	-11 312 111	-11 627 268
VEROTULOT	11 142 457	11 477 000	11 625 000	1,3	11 588 000	11 810 000
VALTIONOSUUDET	1 222 174	832 000	465 592	-44,0	543 927	553 936
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	92 986	28 000	0	-100,0	0	0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	77 603	41 670	41 500	-0,4	94 500	94 500
KORKOKULUT	-615 308	-539 320	-620 000	15,0	-645 000	-645 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-2 448 029	-350	0	-100,0	0	0

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-2 892 750	-470 000	-578 500	23,1	-550 500	-550 500
VIOSIKATE	-498 177	1 273 320	716 249	-43,7	269 316	186 168
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 527 652	-1 645 000	-1 645 000	0,0	-1 645 000	-1 645 000
ARVONALENTUMISET	-141 938	0	0		0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 669 590	-1 645 000	-1 645 000	0,0	-1 645 000	-1 645 000
TILIKAUDEN TULOS	-2 167 768	-371 680	-928 751	149,9	-1 375 684	-1 458 832
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 167 768	-371 680	-928 751	149,9	-1 375 684	-1 458 832
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0	0	0		0	0
KUSTANNUSLASKENNALLISET MENOT	-39 180	0	0		0	0
KUSTANNUSLASKENNALLISET TULOT	39 180	0	0		0	0

Lautakuntien talousarvioesityksissä voi olla lautakuntakäsittelyn jälkeen tulleita muutoksia henkilöstökuluissa, johtuen yhteistoimintamenettelyn toimeenpanosta. Henkilöstökuluja on vyörytetty eri toimialoille, jonka vuoksi palkkakulut niinkään vähenevät eri toimialoilla.

Esittelijä kunnanjohtaja Eija Liikamaa

Päätösehdotus Kunnanhallitus keskustelee vuoden 2026 talousarviosta ja vuosien 2026 - 2028 taloussuunnitelmasta.

Kunnanhallitus jatkaa asian käsittelyä 24.11.2025 kokouksessa.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Kunnanhallitus 24.11.2025 § 230

Valmistelija kehittämisasiantuntija petra.nevalainen@karkola.fi, puh. 044 770 2128

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jonka hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kärkölen kunnan talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2028 on esityslistan liitteenä.

Kunnanhallitus käsitteli talousarviota kokouksessaan 27.10.2025.

Taloussuunnitelmassa vuosilta 2026–2028 kertyy kaikkiaan noin 1,5 miljoonaa euroa alijäämää. Kunnan taseeseen on kertynyt ylijäämää 7,3 miljoonaa euroa ja konsernille 5,1 miljoonaa euroa, joten kertyneet ylijäämät kattavat taloussuunnitelman alijäämät. Talousarviovuosi 2026 on 566 121 euroa alijäämäinen.

Kärkölen kunnan vuoden 2026 talousarvion toimintamenot ovat yhteensä noin 17,9 miljoonaa euroa ja laskevat 0,2 % vuoden 2025 budjettitasosta. Kunnan henkilöstömenojen arvioidaan pienenevän noin 470 000 euroa vuoden 2025 talousarviosta. Palvelujen ostojen arvioidaan kasvavan noin 250 000 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostojen arvioidaan pienenevän noin 50 000 euroa. Avustukset kasvavat noin 200 000 euroa ja muut toimintakulut pysyvät vuoden 2025 tasossa.

Toimintatulot ovat noin 7,5 miljoonaa euroa, mikä on 1,2 prosenttia enemmän kuin vuoden 2025 muutettu talousarvio.

Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 11,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 arvioitiin verotuloja kertyvän noin 11,4 miljoonaa euroa. Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero. Yhteisöveronsaajia ovat valtio, kunnat ja seurakunnat. Yhteisöveron tuotto on ylittänyt selvästi arviot vuodesta 2023 alkaen ja hyvän tuoton odotetaan jatkuvan.

Valtionosuudet vuoden 2025 talousarviossa olivat 832 000 euroa, joka toteutunee hieman ennakoitua parempana. Valtionosuudet ovat laskeneet SOTE-siirtoerien myötä, vaikka TE-palveluiden siirto kuntien vastuulle vuodesta 2025 alkaen toi oman lisänsä näiden palveluiden rahoitusta.

Vuodelle 2026 arvioidaan valtionosuuksia saatavan 465 000 euroa. Suunnitelmavuosina valtionosuuksien ennakoidaan paranevan merkittävästi, mutta valtionosuusudistuksen vaikutuksista ei ole vielä tässä vaiheessa valmistelua tietoa. Valtiovarainministeriön syksyn 2025 kuntatalousohjelman yhteydessä julkaistun painelaskelman mukaan Kärkölen kunnan valtionosuus olisi 1,4 miljoonaa euroa vuonna 2027 ja 1,6 miljoonaa euroa vuonna 2028.

Talousarvioesityksessä vuosikate ei riitä kattamaan investointien myötä kasvanutta noin 1,6 miljoonan euron poistoerää, jolloin talousarvion tulos on 566 121 euroa alijäämäinen.

Suunnitelmavuosien 2027 ja 2028 poistot ovat noin 1,6 Meur tasolla ja myös suunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä.

Kunnan lainan määrä 31.12.2024 oli noin 22,6 miljoonaa euroa. Lainakannan arvioidaan nousevan 23 miljoonaan euroon vuoden 2025 loppuun mennessä. Taloussuunnitelman investointiohjelmassa on suunnitelmakaudelle noin 4,7 miljoonan euron investoinnit vuosina 2027–2028.

Välttämättömiä yksittäisiä suuria investointeja ei ole taloussuunnitelmakaudella, joten lainamäärän kasvu on mahdollista saada pysähtymään, ja lainojen lyhennykset alkavat pienentää pitkäaikaisten lainojen kokonaismäärää. Vuoden 2026 talousarviossa kunnan lainamäärä tulisi kasvamaan n. 24 miljonaan euroon. Vuodelle 2026 nostettavaksi esitettävästä pitkäaikaisesta 5,2 miljoonan lainasta 4,5 miljoonaa on varattu lyhytaikaisen lainan poismaksamiseen, sekä aiempien pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiin.

Tasapainoisen talouden ehtona suunnitelmakaudella on toimintatuottojen kasvattaminen, toimintakatteen matala kasvu, pieni korkotason nousu ja investointien tehokas toteutus.

Esittelijä kunnanjohtaja Eija Liikamaa

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää:

1. esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2026 - 2028 ottaen huomioon kunnanhallituksen päättämät eritellyt muutokset
2. valtuuttaa kehittämisasiantuntijan tekemään käsittelyssään päättämät muutokset ja teknisluontoiset korjaukset talousarvioon 2026 ja taloussuunnitelmaan 2026-2028.

Päätös Keskustelun kuluessa Miia Salminen esitti Päivi Aaltosen ja Toni Alanderin kannattamana, että korjausinvestointeihin vuodelle 2027 muutetaan virastotalon korjaus tai muu vaihtoehto 500 000 euroon ja vuodelta 2028 poistetaan 1 000 000 euron korjausinvestointi.

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti:

1. esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2026 - 2028 seuraavilla kunnanhallituksen päättämillä muutoksilla:

- vuoden 2027 korjausinvestointeihin muutetaan virastotalon korjaus tai muu vaihtoehto 500 000 euroa
- vuodelta 2028 korjausinvestoinneista poistetaan virastotalon 1 000 000 euroa

2. valtuutti kehittämisasiantuntijan tekemään käsittelyssään päättämät muutokset ja teknisluontoiset korjaukset talousarvioon 2026 ja taloussuunnitelmaan 2026-2028.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Kunnanvaltuusto 08.12.2025 § 82
136/02.02.00/2025

Esittelijä kunnanhallitus

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2026 - 2028 seuraavilla

kunnanhallituksen päättämällä muutoksilla:

- vuoden 2027 korjausinvestointeihin muutetaan virastotalon korjaus tai muu vaihtoehto 500 000 euroa
- vuodelta 2028 korjausinvestoinneista poistetaan virastotalon 1 000 000 euroa .

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, Hämeenlinnan hallinto-oikeus